



## Ympäristöministeriön keskeisten lainsäädäntöhankkeiden ohjelma

Lainsäädäntöhankkeiden ohjelma on ympäristöministeriön säädösvalmistelun johtamisen keskeinen työväline. Se sisältää valmisteilla olevat keskeiset säädöshankkeet (hallituksen esitykset ja merkittävimmät valtioneuvoston asetukset). Lisäksi ohjelmaan kootaan tärkeimmät EU:n lainsäädäntöhankkeet. Samoin ohjelmaan voidaan sisällyttää ympäristöministeriön tavoitteiden toteuttamisen kannalta merkittäviä säädöshankkeita, joiden valmisteluvastuu kuuluu toiselle ministeriölle.

Ministeriön yhteinen lainsäädäntöhankkeiden ohjelma kootaan säädösvalmistelun ohjausryhmän ohjauksessa. Ohjelmaa käsitellään ministeriön johtoryhmässä kaksi kertaa vuodessa ja se julkaistaan [YM:n www-sivuilla](#).

### I Kansallinen säädösvalmistelu

#### Luonnonsuojelualueita koskeva säädösvalmistelu

##### Peruste:

Natura 2000 -verkostoon ja kansallisiin suojeluohjelmiin sisältyvien luonnonsuojelualueiden perustamissäädösten valmistelu

##### Valmistelijat:

lainsäädäntöneuvos Johanna Korpi, lainsäädäntöneuvos Leila Suvantola  
ympäristöneuvos Kristiina Niikkonen, luonnonsuojeluvalvoja Ilkka Heikkinen  
erityisasiantuntija Nunu Pesu

##### Aikataulu:

Säädösvalmistelu on käynnistynyt vuoden 2011 alussa, kun LSL:n muutos tuli voimaan. Perustettavia suojelualueita on yhteensä lähes 1000 kpl, joten työn arvioidaan kestävän useita vuosia. Vuoteen 2022 mennessä tulee valmisteltavaksi noin 25 aluekokonaisuutta koskevaa asetusta. Vuonna 2020 valmistuvat Pohjois-Karjalan, Länsi-Lapin ja Oulun seudun luonnonsuojelualueita koskevat valtioneuvoston ja ympäristöministeriön asetukset. Vuonna 2021 valmistuu Merenkurkun aluetta koskeva säädösvalmistelu.

#### Hallituksen esitys laiksi Punkaharjun luonnonsuojelun alueen rajauksen muuttamisesta

##### Peruste:

Esityksessä ehdotetaan Punkaharjun luonnonsuojelun alueen rajausta muutettavaksi.



**Valmistelijat:**

ympäristöneuvos Jukka-Pekka Flander

**Aikataulu:**

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2021.

**Hallituksen esitys laiksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (meristrategiadirektiivi)**

**Peruste:**

Suomi vastaanotti 11.10.2019 komissiolta virallisen huomautuksen, joka koskee meristrategiadirektiivin 2008/56/EY eräiden säännösten täytäntöönpanoa Manner-Suomessa ja Ahvenanmaalla. Komissio katsoo, että kansallinen lainsäädäntö ei vastaa kaikilta osin direktiivissä säädettyjä merivesien tilan arvioinnin, ympäristön hyvän tilan määrittämisen ja seurantaohjelmien määräyksiä. Suomi muuttaa kansallista lainsäädäntöään komission huomautusten pohjalta, jotka ovat luonteeltaan teknisiä.

**Valmistelijat:**

lainsäädäntöneuvos Sara Viljanen

**Aikataulu:**

Hallituksen esitys annettiin eduskunnalle 17.9.2020 (HE 130/2020).

**Hallituksen esitys laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta**

**Peruste:**

Lainmuutoksella luonnonsuojelulakiin lisätään uusi tukijärjestelmä luonnonsuojelulaissa tarkoitettujen suojelukohteiden kunnostuksen ja hoidon tukemiseen. Tuki annettaisiin tavaroina ja palveluina.

**Valmistelijat:**

lainsäädäntöneuvos Johanna Korpi

**Aikataulu:**

Hallituksen esitys (HE 116/2020 vp) on annettu eduskunnalle elokuussa 2020.



## Hallituksen esitys laiksi rauhoitettujen eläinlajien aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemisestä ja korvaamisesta

### Peruste:

Säädetään uusi laki rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaamista koskevasta menettelystä. Hallitusohjelma: Kohta 3.1., tavoite 5 toimenpide 10:  
”luonnonsuojelulainsäädäntöä uudistetaan arvioinnin pohjalta”

### Valmistelijat:

erityisasiantuntija Hanne Lohilahti

### Aikataulu:

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2020.

## Hallituksen esitys ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja maa-aineslain muuttamisesta

### Peruste:

Suomi vastaanotti 28.11.2019 Euroopan komissiolta virallisen huomautuksen koskien YVA-direktiivin 2011/92/EU, muutettuna direktiivillä 2014/52/EU, täytäntöönpanoa Manner-Suomessa ja Ahvenanmaalla. Komissio katsoo, että useita direktiivin säännöksiä ei ole pantu asianmukaisesti täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä. Suomi täydentää kansallista lainsäädäntöään komission huomautusten pohjalta. Tehtävät täydennykset ovat pääosin teknisiä. Samassa yhteydessä maa-aineslakiin tehdään eräitä täsmennyksiä EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) vaatimusten täyttämiseksi.

### Valmistelijat:

Erityisasiantuntija Essi Römpötti ja hallitussihteeri Piia Kähkölä

### Aikataulu:

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2021.

## Ilmastolain uudistus

### Peruste:

Ilmastolain uudistuksen tavoitteena on vahvistaa kansallista ilmastolainsäädäntöä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi tavoitteena on selkeyttää ilmastolain roolia ilmastopolitiikassa ja vahvistaa sen kytkentöjä muuhun sääntelyyn ja ympäristölainsäädäntöön huomioiden ilmastoasioiden perus- ja ihmisoikeusnäkökohdat.

### Valmistelijat:

työryhmä, hallitussihteeri Outi Kumpuvaara ja erityisasiantuntija Elina Vaara



### **Aikataulu:**

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2021.

## **Hallituksen esitys ympäristönsuojelulain muuttamisesta ja valtioneuvoston asetus rakentamisen maa-ainesten hyödyntämisestä sekä valtioneuvoston asetus maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista**

### **Peruste:**

Valmistellaan tarpeelliset säännökset, joilla voidaan edistää rakentamisen maa-ainesten hyödyntämistä.

Ympäristönsuojelulakia on tarkoitus muuttaa siten, että siihen sisällytetään maa-aineksia koskevat tarpeelliset säännökset sekä laaditaan niitä tarkentava valtioneuvoston asetus. Keskeisimpiä asioita uudessa sääntelyssä ovat mahdollista haittaa aiheuttavien maa-ainesten tutkimusvelvollisuus sekä näiden kaivamista, hyödyntämistä ja välivarastointia koskeva ilmoitusmenettely.

Samassa yhteydessä valmistellaan myös valtioneuvoston asetus maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista. Voimassa olevan asetuksen soveltamisalaa on tarkoitus laajentaa koskemaan maaperän lisäksi myös pohjavettä. Sääntelyssä korostetaan myös riskiperusteista arviointia sekä tarkistetaan asetuksen kynnys- ja ohjearvoja.

### **Valmistelijat:**

Hallitussihteeri Laura Siili-Hakkarainen

### **Aikataulu:**

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2022. Asetusehdotukset on tarkoitus esitellä valtioneuvoston yleisistunnossa kevätistuntokaudella 2022.

## **Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden jäteluonteen päättymisestä (End of Waste)**

### **Peruste:**

Valmistellaan hallituksen vuoden 2016 toimintasuunnitelman mukaisesti kansallisia ei enää jätettä säädöksiä tehtyyn selvitykseen (YMr 9/2018) perustuen. Kansallisten ei enää jätettä -säädösten valmistelu aloitetaan betonimurskeelle ja käsitellylle jätteenpolton kuonalle.

### **Valmistelijat:**

erityisasiantuntija Kaija Järvinen ja erityisasiantuntija Kati Vaajasaari



### **Aikataulu:**

Asetusten (betonimurske ja käsitelty jätteenpolton kuona) valmistelun aikataulu on toistaiseksi avoin.

## **Aluskierrätystä koskeva Hongkongin yleissopimuksen ratifiointi**

### **Peruste:**

Hongkongin kansainvälinen yleissopimus koskee alusten turvallista ja ympäristön kannalta asianmukaista purkamista ja kierrätystä. Euroopan unionissa Hongkongin yleissopimus on pantu täytäntöön pääosin aluskierrätysasetuksella (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1257/2013).

Neuvosto antoi lisäksi huhtikuussa 2014 päätöksen alusten turvallista ja ympäristön kannalta asianmukaista kierrätystä koskevan vuoden 2009 Hongkongin kansainvälisen yleissopimuksen ratifioimisesta (2014/241/EU). Päätöksellä annetaan jäsenvaltioille lupa unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvalta osalta lupa ratifioida a.o. sopimus. Hongkongin yleissopimuksen toimeenpano edellyttää kansallisten säännösten täydentämistä. Lisäksi on valmisteltava normaalit ratifioimissäännökset.

### **Valmistelijat:**

neuvotteleva virkamies Tarja-Riitta Blauberg (YSO)

### **Kansallinen täytäntöönpano:**

Hongkongin yleissopimus pannaan aineellisesti täytäntöön EU:ssa aluskierrätysasetuksella ja täydentävillä kotimaisilla säännöksillä.

## **Hallituksen esitys laiksi jätelain muuttamisesta (Kuuden jätealan direktiivin täytäntöönpano)**

### **Peruste:**

Osana komission ns. kiertotalouspakettia annetut ehdotukset jätedirektiivin (2008/98/EY), pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin (94/62/EY), kaatopaikkadirektiivin (1997/31/EY), paristo- ja akkudirektiivin (2006/66/EY), romuajoneuvodirektiivin (2000/53/EY) ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromudirektiivin (2012/19/EU) muuttamiseksi hyväksyttiin 30.5.2018 ja tulivat voimaan 4.7.2018. Direktiivien täytäntöönpano edellyttää olennaisia muutoksia jätelakiin, ympäristönsuojelulakiin sekä lähes kaikkiin jätealan asetuksiin.

### **Valmistelijat:**

hallitussihteeri Jussi Kauppila, ympäristöneuvos Riitta Levinen, neuvotteleva virkamies Tarja-Riitta Blauberg



**Aikataulu:**

Direktiivit on pantava täytäntöön kahden vuoden kuluttua niiden voimaantulosta eli 5.7.2020 mennessä. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa syysistuntokaudella 2020.

**Hallituksen esitys laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta ja valtioneuvoston asetus maanpuolustusta koskevista poikkeuksista**

**Peruste:**

Valmistellaan säännökset, joilla maanpuolustuksen tarpeisiin tarkoitettujen kemikaalivarastojen ympäristölupa- ja ilmoitusmenettelyssä voidaan turvata maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavia kohteita koskevien tietojen salassapito. Samassa yhteydessä tehdään muita pienempiä täsmennyksiä ympäristönsuojelulakiin.

**Valmistelija:**

hallitussihteeri Tia Laine-Ylijoki-Laakso

**Aikataulu:**

Hallituksen esitys eduskunnalle on annettu 23.4.2020 ([HE 59/2020](#)).

**Hallituksen esitys laeiksi ympäristönsuojelulain ja sivutuotelain muuttamisesta**

**Peruste:**

Esityksellä muutettaisiin ympäristönsuojelulain (527/2014) 89 §:ää ympäristöluvan muuttamisesta sekä tarkennettaisiin jätevakuuksia koskevaa sääntelyä (59-61 §). Lisäksi esityksellä pantaisiin kansallisesti täytäntöön ns. EU:n sivutuoteasetuksen täytäntöönpanoasetukseen (EU) 142/2011 tehtävät muutokset (lihaluujuuhon polttoa koskien). Asetusmuutos annettaneen keväällä 2020. Täytäntöönpanoa varten esityksellä muutettaisiin ympäristönsuojelulain lisäksi tarvittavilta osin myös MMM:n hallinnonalalle kuuluvaa sivutuotelakia (517/2015).

**Valmistelijat:**

hallitussihteeri Sini Pietilä

**Aikataulu:**

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2021.



## **Hallituksen esitys laiksi öljy- ja kemikaalivahinkojen jälkitorjunnasta ja jätehuollon järjestämisestä**

### **Peruste:**

Hankkeen taustalla on velvoite siirtää öljyvahinkojen jälkitorjuntaa koskevat säännökset pelastuslaista ympäristöministeriön hallinnonalan säädökseen. Tämän lisäksi tavoitteena on täsmentää ja selkeyttää jälkitorjuntaa koskevaa lainsäädäntöä sekä sen soveltamista öljy- ja kemikaalivahinkoihin. Samassa yhteydessä laaditaan tarpeelliset säännökset suurten alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen jätehuollon järjestämisestä.

### **Valmistelijat:**

Hallitussihteeri Laura Siili-Hakkarainen

### **Aikataulu:**

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2021.

## **Kertakäyttömuovidirektiivin täytäntöönpano**

### **Peruste:**

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 5.6.2019 direktiivin tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämisestä (2019/904/EU). Tämän niin sanotun kertakäyttömuovidirektiivin tavoitteena on vähentää eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden, oxo-hajoavia muoveja sisältävien muovituotteiden sekä muovia sisältävien kalastusvälineiden haitallisia ympäristövaikutuksia. Lisäksi tavoitteena on edistää kiertotaloutta sekä yhtenäistää direktiivin soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskevaa sääntelyä eri jäsenvaltioissa.

Hankkeen tavoitteena on valmistella kertakäyttömuovidirektiivin kansallisen täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset ja muita täytäntöönpanon edellyttämiä toimia direktiivin asettamassa aikataulussa.

### **Valmistelijat:**

lainsäädäntöneuvos Katariina Haavanlammi, ohjelmapäällikkö Merja Saarnilehto

### **Aikataulu:**

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2021.



## **Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköajoneuvojen latausvalmiuksista ja latauspisteistä sekä rakennusten automaatio- ja ohjausjärjestelmistä ja laiksi maankäyttö- ja rakennuslain 18 luvun 126 §:n muuttamisesta**

### **Peruste:**

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin muutoksen (EU 2018/844) toimeenpano kansalliseen lainsäädäntöön. Direktiivi on osa puhtaan energian säädöspakettia. Direktiivin toimeenpano edellyttää uuden lain valmistelua, laki sähköajoneuvojen latausvalmiuksista ja latauspisteistä rakennuksessa sekä rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmästä sekä muutosta maankäyttö- ja rakennuslakiin. Uudessa laissa säädetään velvollisuuksia sähköautojen latauspisteiden ja latausvalmiuden rakentamiselle sekä rakennusten automaatio- ja ohjausjärjestelmälle.

### **Valmistelijat:**

Lainsäädäntöneuvos Sari Rapinoja ja ympäristöneuvos Maarit Haakana / RYMO

### **Aikataulu:**

Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 19.3.2020 ([HE 23/2020](#)). Direktiivin täytäntöön panon määräaika on ollut 10.3.2020.

## **Hallituksen esitys laeiksi rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain ja rikoslain 48 luvun 6 §:n muuttamisesta**

### **Peruste:**

Esityksessä ehdotetaan rakennusperintölain muuttamista siten,

että suojelupäätösten vahvistamismenettelystä luovuttaisiin. Lakiin myös lisättäisiin säännökset suojelupäätöksestä poikkeamisesta sekä täsmennettäisiin menettely- ja korvaussäännöksiä. Rikoslain muutos koskisi poikkeamispäätöksen ehtojen rikkomista.

### **Valmistelijat:**

hallitussihteeri Matleena Haapala

### **Aikataulu:**

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2020.





## **Hallituksen esitys laeiksi asumisoikeusasunnoista sekä vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain muuttamisesta**

### **Peruste:**

Esityksellä uudistettaisiin asumisoikeuslaki. Asukasvalintaa yksinkertaistettaisiin, asukashallintosäännökset otettaisiin asumisoikeuslakiin ja taloudellisissa vaikeuksissa olevien asumisoikeustalojen rajoituksista vapauttamista edistettäisiin.

Esitys toteuttaa hallitusohjelman kohtaa 3.1.1 Asuntopoliittikka, tavoite 2, s. 53.

### **Valmistelijat:**

lainsäädäntöneuvos Anu Karjalainen

### **Aikataulu:**

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2020.

## **Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus**

### **Peruste:**

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen valmistelu käynnistettiin parlamentaarisesti keväällä 2018. Tavoitteena on uudistaa maankäyttö- ja rakennuslaki siten, että laki huomio nykyistä paremmin mm. ilmasto- ja energiakysymykset, kiertotalouden, aluerakenteen erilaistumisen ja kaupungistumisen, elinkaari- ja vähähiilisyysnäkökohdat sekä digitalisaation. Lisäksi tavoitteena on yksinkertaistaa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää ja rakentamisen ohjausta sekä selkeyttää valmistelu-, päätöksenteko- ja toimeenpanotehtäviä.

### **Valmistelijat:**

lainsäädäntöneuvos Maija Neva, hallitussihteeri Mirikka Saarela, erityisasiantuntija Lauri Jääskeläinen

### **Aikataulu:**

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2021.

## **II EU:n säädösvalmistelu**

### **Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ympäristö- ja ilmastotoimien ohjelmaksi (LIFE)**

### **Valmistelijat:**

Pekka Harju-Autti / LYMO



### **Käsittelyvaihe EU:ssa:**

Komissio antoi ehdotuksen asetukseksi 1.6.2018. Käsittely neuvoston ympäristötyöryhmässä on parhaillaan käynnissä. Neuvoston osittainen yleisnäkemyks saavutettiin joulukuussa 2018 (pois lukien rahoituskysymykset). Neuvoston pysyvien edustajien komitea vahvisti neuvoston puheenjohtajan ja Euroopan parlamentin sopiman yhteisen tulkinnan maaliskuussa 2019. Muista asioista on sovittu, mutta budjettia ja horisontaalisia kysymyksiä käsitellään parhaillaan osana neuvotteluja EU:n seuraavasta monivuotisesta rahoituskehystä 2021–2027. Kun rahoituskehystä on sovittu, neuvottelut LIFE-budjetin osalta jatkuvat. Asiaa koskeva valtioneuvoston U-kirjelmä annettiin eduskunnalle 9.8.2018.

## **III Muiden ministeriöiden vastuulla olevat, YM:n kannalta keskeiset säädöshankkeet**

### **EU:n juomavesidirektiivin uudistaminen (STM)**

#### **YM:n valmistelijat:**

Mikko Koskela ja Kaisa Kauko / RYMO, Juhani Gustafsson / LYMO

#### **Käsittelyvaihe EU:ssa:**

Komissio antoi ehdotuksen uudelleenlaadituksi juomavesidirektiiviksi helmikuussa 2018. Neuvoston yleisnäkemyks saavutettiin ja asian käsittely jatkui kolmikantaneuvotteluissa joulukuuhun 2019. Direktiivimuutoksesta on saavutettu poliittinen yhteisymmärryksen helmikuussa 2020. Lopullinen hyväksyntä ja direktiivin julkaiseminen tapahtuu alustavan arvion mukaan loppuvuodesta 2020, jolloin myös itse direktiivi tulisi voimaan. Direktiivin implementointi alkaisi siten vuoden 2021 alusta.

### **Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi päästönormien asettamisesta uusille henkilö- ja pakettiautoille osana yhteisön kokonaisvaltaista lähestymistapaa kevyiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi ja asetuksen 715/2007 (LVM)**

#### **YM:n valmistelija:**

neuvotteleva virkamies Tuija Talsi / YSO

#### **Käsittelyvaihe EU:ssa:**

Komissio antoi ehdotuksen marraskuussa 2017, ja sen käsittely neuvoston ympäristötyöryhmässä on jatkunut. Tavoitteena on saavuttaa neuvoston yleisnäkemyks lokakuussa 2018 ja sopu kolmikantaneuvotteluissa kevään 2019 aikana.



## **Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi raskaiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen rajoittamisesta (LVM)**

### **YM:n valmistelija:**

neuvotteleva virkamies Tuija Talsi / YSO

### **Käsittelyvaihe EU:ssa:**

Komissio antoi ehdotuksensa 17.5.2018 ja sen käsittely neuvoston ympäristöryhmässä on alkanut. Neuvottelut jatkuvat kevään 2019 aikana ja on oletettavaa, että asetusehdotuksesta pyritään sopuun neuvoston ja Euroopan parlamentin kesken vuoden 2019 kuluessa.

## **Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi veden uudelleenkäytön vähimmäisvaatimuksista (MMM)**

### **YM:n valmistelijat:**

Ari Kangas ja Sara Viljanen / LYMO

### **Käsittelyvaihe EU:ssa:**

Asetus (EU) 2020/741 veden uudelleenkäytön vähimmäisvaatimuksista astui voimaan 25.6.2020 ja sitä sovelletaan 26.6.2023 alkaen.